

REZOLUCIJA (EU) 2023/1875 EUROPSKOG PARLAMENTA**od 10. svibnja 2023.****s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Europske agencije za okoliš (EEA) za financijsku godinu 2021.**

EUROPSKI PARLAMENT,

- uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Europske agencije za okoliš za financijsku godinu 2021.,
 - uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0143/2023),
- A. budući da je prema izvještaju o prihodima i rashodima Europske agencije za okoliš ⁽¹⁾ („Agencija”) za financijsku godinu 2021. njezin konačni proračun iznosio 64 867 177 EUR, što je smanjenje od 27,64 % u odnosu na 2020. godinu; budući da se proračun Agencije uglavnom financira iz proračuna Unije i doprinosa EFTA-e (79,26 %) te doprinosa u okviru posebnih sporazuma (20,73 %), posebno za program Copernicus;
- B. budući da je Revizorski sud u svojem izvješću o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Agencije za financijsku godinu 2021. („izvješće Revizorskog suda”) izjavio da je dobio razumno jamstvo da je godišnja računovodstvena dokumentacija Agencije pouzdana te da su temeljne transakcije zakonite i pravilne;

Proračunsko i financijsko upravljanje

1. sa zadovoljstvom konstatira da je praćenje proračuna tijekom financijske godine 2021. rezultiralo stopom izvršenja proračuna od 100 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za tekuću godinu, što predstavlja neznatno povećanje od 0,04 % u odnosu na 2020.; konstatira da je stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje za tekuću godinu iznosila 84,90 %, što je smanjenje od 1,18 % u odnosu na prethodnu godinu;

Uspješnost

2. prima na znanje postignuća Agencije u području bioraznolikosti i ekosustava, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama, zdravlja ljudi i okoliša, kružnog gospodarstva i upotrebe resursa, trendova, izgleda i odgovora u području održivosti, a posebice u vezi sa specifičnim ciljem o izradi procjena i pokazatelja kojima se podupiru ambicije Unije u pogledu održivosti; nadalje prima na znanje da je 2021. godina bila prva godina provedbe strategije EEA-e i Eioneta za razdoblje 2021. – 2030., koja je usklađena s prioritetima politika Unije;
3. ističe da Agencija pruža kvalitetne i neovisne informacije o okolišu; pohvaljuje kvalitetu njezinih rezultata u 2021., među kojima se ističu pokretanje alata MapMyTree, u skladu s obvezom u pogledu sadnje tri milijarde stabala, preuzetom u okviru Strategije EU-a za bioraznolikost, potpora pregovorima o Europskom zakonu o klimi i osnivanje Europskog znanstvenog savjetodavnog odbora za klimatske promjene, kao i pokretanje novog internetskog portala za potporu izvješćivanju o buci;
4. konstatira da se Agencija koristi ključnim pokazateljima uspješnosti čiji je cilj kvantitativno praćenje uspješnosti Agencije u vezi s operativnim planiranjem rada, provedbom godišnjeg programa rada te upravljanjem financijskim i ljudskim resursima, među ostalim; posebno konstatira da je stopa isporuke ključnih izvješća i procjena od 89 % postignuta 2021. malo ispod ciljne vrijednosti, te da stopa izvršenja proračuna od 95,2 % označava postotak izvršenih plaćanja u okviru zakonskog/ugovorenog roka; cijeni činjenicu da su ostvareni ključni pokazatelji uspješnosti kao i činjenicu da je Agencija skrenula pozornost na mjere kojima se može poboljšati učinkovitost i djelotvornost rada Agencije; međutim, preporučuje Agenciji da uzme u obzir pokazatelje koji još nisu ostvareni ili u čijem se ostvarenju zaostaje;

(1) SL C 141, 29.3.2022., str. 12.

5. konstatira da je Agencija 2021. nastavila učinkovitu suradnju s Eionetom, institucijama Unije i globalnim akterima; sa zadovoljstvom primjećuje ključnu ulogu koju je Agencija imala u podupiranju djelovanja u području okoliša i klime kojima se provode europske politike, europski zeleni plan i prijedlog za Osmi program djelovanja za okoliš;
6. podsjeća da je Agencija 2021. preuzela nove zadaće u cilju potpore ostvarivanju europskih ambicija u području okoliša u okviru europskog zelenog plana i Osmog programa djelovanja za okoliš, čime se doprinosi i globalnim obvezama Unije te osnažuje položaj Agencije kao glavnog izvora informacija o okolišu relevantnih za politiku;

Kadrovska politika

7. primjećuje da je 31. prosinca 2021. razina popunjenosti plana radnih mjesta iznosila 99,28 % te da je na 140 radna mjesta koja su odobrena u okviru proračuna Unije imenovano 3 stalnih dužnosnika i 136 privremenih djelatnika (u odnosu na 130 odobrenih radnih mjesta u 2020.); također primjećuje da je 2021. za Agenciju radilo 79 ugovornih djelatnika i 18 upućenih nacionalnih stručnjaka; smatra da bi se, kako bi se na odgovarajući način ispunile zadaće koje stoje pred Unijom na njezinu putu prema klimatskoj neutralnosti, broj zaposlenih u Agenciji trebao povećati u narednim godinama; podsjeća da će, u skladu s prijedlogom Komisije o uredbi o obnovi prirode, samo za praćenje ciljeva te buduće uredbe biti potrebno 12 dodatnih radnih mjesta; ističe da se tvorcima politika oslanjaju na stručno znanje i potporu Agencije pri provedbi reformi potrebnih za postizanje klimatski neutralne budućnosti; stoga poziva Agenciju i Komisiju da provedu evaluaciju s time povezane mogućnosti i o tome izvijeste tijelo nadležno za davanje razrješnice; ističe da nedostatna sredstva za Agenciju mogu ugroziti sposobnost institucija u smislu ispunjavanja obveza u vezi s europskim zelenim planom;
8. sa zabrinutošću konstatira izostanak rodne ravnoteže u višem rukovodstvu Agencije, u kojemu su od 9 članova njih 6 muškarci (67 %); konstatira rodnu ravnotežu u upravnom odboru Agencije, u kojem su od 38 članova njih 18 muškarci (47 %); konstatira rodnu raspodjelu u ukupnom osoblju Agencije, u kojem su od 206 zaposlenih njih 112 žene (54 %); poziva Agenciju da što prije poduzme konkretne mjere za povećanje rodne ravnoteže na svim hijerarhijskim razinama Agencije i da o tome izvijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice;
9. konstatira iz daljnjeg postupanja na temelju izvješća o razrješnici za 2020. u pogledu kadrovske politike da je Agencija izradila višegodišnju okvirnu politiku ljudskih resursa usklađenu sa strategijom EEA-e i Eioneta za razdoblje 2021. – 2030. kojom je obuhvaćeno pet ključnih područja; nadalje konstatira da Agencija ima koordinatore za dobrobit;
10. konstatira iz daljnjeg postupanja na temelju izvješća o razrješnici za 2020. da je Agencija 2021., kada je riječ o zakonodavstvu o održivom financiranju, dodijelila jednog dodatnog privremenog djelatnika za rad na održivom financiranju te da je za to radno mjesto u financijskom planu predviđeno da će trajati samo tri godine, nakon čega Agencija neće moći nastaviti s tim potpornim zadaćama na trenutačnoj razini;
11. konstatira da Agencija i dalje izvješćuje Komisiju o procjeni svojih potreba u pogledu resursa; nadalje konstatira da će nakon rasprave s Komisijom novo zakonodavstvo obuhvatiti funkcije potpore i da je Agencija izjavila da dodatno radno mjesto za potporu u vezi s budućom uredbom o aktu o obnovi prirode neće biti dovoljno;
12. sa zadovoljstvom konstatira da Agencija primjenjuje politiku za zaštitu dostojanstva osobe i za sprečavanje psihološkog i seksualnog uznemiravanja koju podupire, među ostalim, e-tečajem o etici i integritetu; konstatira da Agencija ima mrežu povjerljivih savjetnika i da na svojem intranetu pruža praktične informacije o tome kako prijaviti navodno uznemiravanje te se obratiti povjerljivom savjetniku;
13. podsjeća na važnost razvoja dugoročne politike ljudskih resursa u pogledu ravnoteže između poslovnog i privatnog života, cjeloživotnog usmjeravanja i nuđenja posebnih mogućnosti osposobljavanja za razvoj karijere, rodne ravnoteže među članovima osoblja na svim razinama, rada na daljinu, prava na isključivanje, poboljšanja geografske ravnoteže kako bi se postigla odgovarajuća zastupljenost svih država članica te zapošljavanja i integracije osoba s invaliditetom kao i osiguravanja jednakog postupanja prema njima i širokog promicanja njihovih mogućnosti;

Nabava

14. konstatira da Agencija i dalje aktivno provodi postupke zajedničke nabave s Komisijom putem okvirnih ugovora, kao i da se koristi različitim sustavima i uslugama Komisije;
15. iz izvješća Revizorskog suda konstatira da je Agencija izmijenila okvirni ugovor o uslugama za pružanje usluga popravaka i održavanja na način da je udvostručila početni maksimalni proračun sa 500 000 EUR na 1 000 000 EUR te da je za to dano obrazloženje o odstupanju primjenjivom na pregovaračke postupke bez prethodne objave, za koje uvjeti nisu bili ispunjeni, te da, osim toga, nisu ispunjeni uvjeti iz Financijske uredbe kojima se omogućuje izmjena ugovora bez novog postupka nabave; sa zabrinutošću konstatira da je Revizorski sud utvrdio da je ta izmjena nepravilna; nadalje konstatira da 2021. nije bilo povezanih plaćanja;
16. podsjeća na to da je u svim postupcima javne nabave važno zajamčiti pošteno tržišno natjecanje među ponuditeljima te nabavu robe i usluga po najboljoj mogućoj cijeni uz poštovanje načela transparentnosti, proporcionalnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije; zahtijeva uvođenje informatičkih alata za e-nabavu koje je razvila Komisija; poziva na ažurirano pojašnjenje postupaka i predložaka u smjernicama o nabavi; sa zabrinutošću prima na znanje opažanje Revizorskog suda o tome da su nedostaci u javnoj nabavi sve veći te su za većinu agencija Unije i dalje najčešći uzrok nepravilnih plaćanja;

Sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa i transparentnost

17. uzima u obzir postojeće mjere Agencije i njezine stalne napore u cilju sprečavanja i postupanja u slučaju sukoba interesa te pružanja zaštite zviždačima; konstatira da 2021. nije bilo otvorenih, zaključenih ili aktualnih slučajeva prijavljivanja nepravilnosti od strane zviždača; konstatira da 2021. nije bilo prijavljenih slučajeva sukoba interesa;
18. konstatira, iz daljnjeg postupanja na temelju izvješća o razrješnici za 2020., da Agencija nastavlja pratiti podnesene životopise i izjave o financijskim interesima te podsjeća članove upravnog odbora da dobrovoljno dostave svoje životopise i izjave o financijskim interesima ako to još nisu učinili;
19. ustraje u tomu da je potrebno uvesti sustavnija pravila o transparentnosti, nespojivosti dužnosti, sukobu interesa, nezakonitom lobiranju i rotirajućim vratima; poziva Agenciju da ojača svoje mehanizme unutarnje kontrole, među ostalim i uspostavom unutarnjeg mehanizma za borbu protiv korupcije;

Unutarnja kontrola

20. prima na znanje strukturnu promjenu koja je uslijedila nakon pokretanja projekta „Radno mjesto budućnosti”; primjećuje pripremu projekta poboljšanja sustava upravljanja kvalitetom kako bi se ispravili utvrđeni nedostaci, kao što su samo djelomična usklađenost u pogledu okvirnih sastavnica kontrolnog okruženja, kontrolnih aktivnosti te informacija i komunikacije;
21. sa zabrinutošću prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda da je okvirni ugovor za pružanje usluga kantine i ugostiteljskih usluga u prostorima Agencije produljen dva puta, pri čemu za prvo produljenje Agencija nije podnijela napomenu o iznimkama, što nije u skladu sa standardima unutarnje kontrole Agencije kojima se zahtijeva dokumentiranje, opravdavanje i odobravanje svih odstupanja; nadalje, sa zabrinutošću konstatira da je u pogledu drugog produljenja Agencija sastavila napomenu o iznimkama za predmet, ali je nije evidentirala u središnjem registru iznimaka; prima na znanje odgovor Agencije da je pandemija bolesti COVID-19 otežala planiranje i pokretanje poziva na podnošenje ponuda za novi okvirni ugovor o uslugama; poziva Agenciju da u tom pogledu ojača svoj sustav unutarnje kontrole;

22. iz izvješća Revizorskog suda konstatira da je Agencija u ugovoru za pružanje usluga podrške za geografski informacijski sustav uvela izmjenu ugovora kako bi pružanje usluga produljila za jedan mjesec, tj. od 28. veljače 2021. do 31. ožujka 2021.; sa zabrinutošću primjećuje da je ta izmjena stupila na snagu tek 22. ožujka 2021., nakon što su je potpisale obje ugovorne strane, čime je pružanje usluga u razdoblju od 22 dana ostalo nepokriveno ugovorom; konstatira da Agencija, iako je to primijetila, nije podnijela napomenu o iznimkama; prima na znanje primjedbu Agencije da je do kašnjenja došlo zbog previda; pozdravlja odgovor Agencije da će ojačati svoje kontrole i postupke kako bi smanjila rizik od kašnjenja u sklapanju produljenja ugovora i kako bi osigurala podnošenje napomena o iznimkama u slučajevima nenamjernog kršenja Financijske uredbe;
23. iz izvješća Revizorskog suda konstatira da je na temelju okvirnog ugovora za pružanje informatičkih usluga Agencija plaćala pomoćne usluge u okviru zasebnog radnog paketa u iznosu od 25 000 EUR, a da prethodno nije provjerila koje je točno profile i dnevnice izvođač stvarno primijenio pri pružanju usluga i izdavanju računa za usluge; iz odgovora Agencije konstatira da je poduzela korake za odgovor na bojazni koje je Revizorski sud izrazio u vezi s budućim nalogima;
24. podsjeća na važnost jačanja sustava upravljanja i kontrole kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje Agencije; snažno ustraje u tome da su nužni učinkoviti sustavi upravljanja i kontrole kako bi se izbjegli mogući slučajevi sukoba interesa, manjak ex ante/ex post kontrola, neodgovarajuće upravljanje proračunskim i pravnim obvezama te neprijavlivanje problema u registru iznimaka;

Digitalizacija i zelena tranzicija

25. sa zadovoljstvom konstatira da je Agencija u travnju 2021. usvojila okvir za digitalizaciju EEA-e i Eioneta, poduzimajući niz ključnih aktivnosti kao što su modernizacija podatkovne infrastrukture Agencije i pokretanje projekata kojima se iskušava upotreba umjetne inteligencije; pozdravlja činjenicu da je Agencija 2021. pokrenula nekoliko novih digitalnih proizvoda i proizvoda znanja, uključujući Europski opservatorij za klimu i zdravlje i Europski preglednik podataka o klimi u okviru platforme Climate-ADAPT i interaktivnih internetskih izvješća o kvaliteti zraka i klimatskim nepogodama;
26. konstatira da je Agencija u pogledu svoje informatičke mreže i prijetnji kibersigurnosti, uvela „plave/zelene” mreže u uredima, u sklopu kojih zelena mreža znači da su prijenosna računala osoblja odvojena od svih unutarnjih sustava, a plava mreža namijenjena je prijenosnim računalima koja se još ne mogu izolirati i koja su ograničena u pogledu dostupnog softvera;
27. primjećuje sustav Agencije za upravljanje okolišem i njezinu predanost tome da postane „klimatski neutralna” organizacija; primjećuje da je Agencija 2021. naručila studiju u cilju utvrđivanja izvedivih mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova Agencije i doprinosa postizanju klimatske neutralnosti do 2030.;
28. podsjeća na važnost povećanja digitalizacije Agencije u pogledu unutarnjeg djelovanja i upravljanja, ali i kako bi se ubrzala digitalizacija postupaka; naglašava da Agencija u tom pogledu i dalje treba biti proaktivna kako bi se izbjegao digitalni jaz među agencijama Unije; skreće pozornost na potrebu za poduzimanjem svih potrebnih sigurnosnih mjera kako bi se izbjegao rizik u pogledu sigurnosti obrađenih informacija na internetu;
29. potiče Agenciju da blisko surađuje s Agencijom Europske unije za kibersigurnost (ENISA) i Timom za hitne računalne intervencije institucija, tijela i agencija Unije (CERT-EU) te da provodi redovite procjene rizika svoje informatičke infrastrukture i osigura redovite revizije i testiranja svoje kiberobrane; predlaže da se svim članovima osoblja Agencije, među ostalim i osoblju na rukovodećim položajima, ponude redovito ažurirani programi osposobljavanja u području kibersigurnosti; poziva Agenciju da brže razvije svoju politiku kibersigurnosti, provede je do 31. prosinca 2023. i o tome izvijesti tijelo nadležno za davanje razrješenice;

Kontinuitet poslovanja za vrijeme COVID-19 krize

30. konstatira da je Agencija kao odgovor na ograničenja povezana s pandemijom uvela zapošljavanje putem interneta, oslanjajući se pritom na uvođenje platforme za zapošljavanje Sysstal, koja je Agenciji omogućila da 2020. i 2021. završi brojne postupke zapošljavanja i na kraju obiju godina dosegne nisku stopu slobodnih radnih mjesta;
31. pozdravlja činjenicu da je, unatoč pandemiji bolesti COVID-19, djelovanje Agencije 2021. godine i dalje bilo učinkovito, fleksibilno i bez nepotrebnih kašnjenja; potiče Agenciju da iskoristi pouke iz dosadašnjih iskustava u vezi s metodama rada na daljinu i hibridnim radnim metodama kako bi ubuduće na bolji način organizirala sastanke i zadaće koji bi se mogli uspješnije provesti na daljinu umjesto uživo;
32. konstatira da je Agencija 2021. počela provoditi osnovne mjere za kibersigurnost u očekivanju uredbe o mjerama za kibersigurnosti u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije (Uredba o kibersigurnosti), kao i pristup nultog povjerenja i višefaktorsku autentifikaciju za sve unutarnje usluge, te da su administrativna ovlaštenja u području IT-a preispitana i ograničena na najmanju moguću mjeru;

Ostale napomene

33. konstatira da je Agencija 2021. pokrenula višegodišnji višekomponentni projekt za optimiziranje svoje prisutnosti na internetu u nadolazećim godinama, razvoj snažnijih politika o internetskom sadržaju na svim platformama Agencije i uspostavu poboljšane navigacijske logike; konstatira da će nove korporativne internetske stranice biti usklađene sa smjernicama o pristupačnosti WCAG 2.1;
34. podsjeća na važnost odgovarajućeg informiranja javnosti o rizicima nedjelovanja u području borbe protiv klimatskih promjena i prilagodbe njima te u tom kontekstu pozdravlja komunikacijske aktivnosti Agencije, bilo da je riječ o audiovizualnom sadržaju, internetskim raspravama, godišnjim fotografskim natjecanjima ili lokalnim komunikacijskim aktivnostima, te poziva Agenciju da u sljedećem razdoblju razvije i, po mogućnosti, intenzivira svoje aktivnosti;
35. konstatira da je Agencija predsjedala mrežom agencija EU-a (EUAN), uključujući i većinu njezinih podmreža, u skladu s prioritetima Unije u pogledu digitalizacije, zelene otpornosti i oporavka, pri čemu je, među ostalim, radila na podržavanju zelene tranzicije, i doprinosila ozelenjivanju uprave mreže EUAN;
36. poziva Agenciju da nastavi razvijati svoje sinergije (u područjima kao što su ljudski resursi, upravljanje zgradama, informatičke usluge i sigurnost), jačati suradnju i razmjenu dobrih praksi te poticati rasprave o područjima od zajedničkog interesa s drugim agencijama Unije u cilju poboljšanja učinkovitosti;
37. u vezi s drugim primjedbama koje su priložene Odluci o razrješnici i horizontalne su naravi upućuje na svoju Rezoluciju od 10. svibnja 2023. ⁽²⁾ o uspješnosti, financijskom upravljanju i nadzoru agencija.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0190.